യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്പത്തിപ്രകരണമ്)/സർഗഃ 009✓

നവമഃ സർഗഃ 9

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ത+ച്ചി+ത്താസ്-തദ്ഗത+പ്രാണാ ബോധ-യ+ന്തഃ(ഫ്) പരസ്-പരമ് .
കഥയ+ന്ത+ശ്ച ത+ന്നിത്യം തു+ഷ്യ+ന്തി-ച രമ+ന്തി ച .. 1

തേഷാം(ഞ്)ജ്ഞാനൈക-നിഷ്ഠാനാ-മാത്മ+ജ്ഞാന-വിചാരിണാം.
സാ ജീവ+ന്മു+ക്തതോ-ദേതി വിദേഹാ+ന്മു+ക്ത-തൈവ യാ .. 2

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ബ്ര+ഹ്മ+ന്വിദേഹ-മു+ക്ത+സ്യ ജീവ+ന്മു+ക്ത+സ്യ ല+ക്ഷണം.
ബ്രൂഹി യേന തഥൈ-വാഹം(യ്) യതേ ശാസ്ത്ര-ദൃശാ ധിയാ .. 3

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
യഥാ+സ്ഥിത-മിദം(യ്)യ+സ്യ+വ്യവഹാര-വതോഽപി ച .
അസ്തം(ങ്)ഗതം സ്ഥിതം(വ്)വ്യോമ
ജീവ+ന്മു+ക്തഃ(സ്)സ ഉ+ച്യതേ .. 4

ബോധൈക-നിഷ്ഠതാം(യ്)യാതോ ജാ+ഗ്ര+ത്യേവ സുഷുപ്ത-വത് .
യാ ആസ്തേ+വ്യവഹർ-തൈവ ജീവ+ന്മു+ക്തഃ(സ്)സ ഉച്യതേ .. 5

നോദേതി നാസ്ത-മായാതി സുഖേ ദുഃഖേ മുഖ+പ്രഭാ .
യഥാ+പ്രാപ്ത+സ്ഥിതേ+ര്യ+സ്യ ജീവ+ന്മു+ക്തഃ(സ്)സ ഉ+ച്യതേ .. 6

യോ ജാഗർതി സുഷുപ്-ത+സ്ഥോ യസ്യ ജാ+ഗ്ര+ന്ന വി+ദ്യതേ .
യ+സ്യ നിർ-വാസനോ ബോധഃ(സ്)സ ജീവ+ന്മു+ക്ത ഉ+ച്യതേ .. 7

രാഗ+ദ്വേഷ-ഭയാ-ദീനാ-മനു-രൂപം(ഞ്)ചര+ന്നപി .
യോഽ+ന്തർ+വ്യോമ-വദ+ച്ഛസ്ഥഃ(സ്)സ ജീവ+ന്മു+ക്ത ഉ+ച്യതേ .. 8

യ+സ്യ നാഹം-കൃതോ ഭാവോ യസ്യ ബുദ്ധിർ-ന ലി+പ്യതേ .
കുർവതോഽകുർവതോ വാപി സ-ജീവ+ന്മു+ക്ത ഉ+ച്യതേ .. 9

യ+സ്യോ+ന്മേഷ-നിമേഷാർധാ+ദ്വിദഃ(ഫ്)പ്രലയ-സംഭവൗ .
പ+ശ്യേ+ത്ത്രിലോക്യാഃ(സ്)സ്വ-സമഃ(സ്)-
സ-ജീവ+ന്മു+ക്ത ഉ+ച്യതേ .. 10

യസ്മാ+ന്നോ+ദ്വി-ജതേ ലോകോ ലോകാ+ന്നോ+ദ്വി-ജതേ ച യഃ .
ഹർഷാ-മർഷ-ഭയോ+ന്മുക്തഃ(സ്) സ-ജീവ+ന്മുക്ത ഉ+ച്യതേ .. 11

ശാ+ന്ത സംസാര കലനഃ(ഖ്) കലാ-വാനപി നി+ഷ്കലഃ .
യഃ(സ്)സ-ചി+ത്തോ്ഽപി നി+ശ്ചി+ത്തഃ(സ്)
സ-ജീവ+ന്മുക്ത ഉ+ച്യതേ ..12

യഃ(സ്) സമസ്-താർഥ-ജാതേഷു+വ്യവഹാ+ര്യപി ശീതലഃ .
പദാർഥേ+ഷ്വപി പൂർണാ+ത്മാ സ ജീവ+ന്മു+ക്ത ഉ+ച്യതേ .. 13

ജീവ+ന്മു+ക്ത+പദം(ൻ) ത്യ+ക്ത്വാ ദേഹേ കാല-വശീ-കൃതേ .
വിശ+ത്യ-ദേഹ-മു+ക്ത+ത്വം പവനോ്ഽ+സ്പ+ന്ദതാ-മിവ .. 14

വിദേഹ-മു+ക്തോ നോദേതി നാസ്ത-മേതിന ശാ+മ്യതി .
ന സ+ന്നാ-സ+ന്ന ദൂര+സ്ഥോ നചാഹം(ൻ) നച നേതരഃ .. 15

സൂ+ര്യോ ഭൂ+ത്വാ+പ്രത-പതി വിഷ്ണുഃ(ഫ്)പാതി ജഗ+ത്ത്രയം .
രുദ്രഃ(സ്)സർവാൻഥ്.സംഹരതി സർഗാൻഥ്.സൃജതി പദ്മജഃ .. 16

ഖം ഭൂത്വാ പവന+സ്കന്ധം(ൻ)ധ+ത്തേ സർഷി-സുരാ-സുരം.
കുലാ-ചല-ഗതോ ഭൂ+ത്വാ ലോക-പാല-പുരാ+സ്പദഃ .. 17

ഭൂമിർ-ഭൂത്വാ ബിഭർ-തീമാം(ൽ)ലോക+സ്ഥിതിമ-ഖ+ണ്ഡിതാം .
തൃണ-ഗുല്മ-ലതാ ഭൂ+ത്വാ ദദാതി ഫല-സംതതിം .. 18

ബിഭ്രജ്-ജലാ-നലാ-കാരം(ഞ്) ജ്വലതി+ദ്രവതി+ദ്രുതം .
ച+ന്ദ്രോ്ഽമൃതം പ്രസവതി മൃതം ഹാലാ-ഹലം വിഷം.. 19

തേജഃ(ഫ്) പ്രക-ടയ+ത്യാ-ശാസ്-
തനോ+ത്യാ+ന്ധ്യം തമോ ഭവത്.
ശൂന്യം സദ്-വ്യോമതാ-മേതി ഗിരിഃ(സ്)സൻ രോധ-യ+ത്യലം .. 20

കരോതി ജംഗമം(ഞ്) ചി+ത്തഃ(സ്)സ്ഥാവരം സ്ഥാവരാ-കൃതിഃ .
ഭൂത്വാർ-ണവോ വലയതി ഭൂ+സ്ത്രിയം(വ്)-വലയോ യഥാ .. 21

പര-മാർക-വപുർ-ഭൂ+ത്വാ+പ്രകാശാ+ന്തം വിസാരയൻ .
ത്രിജഗത്-ത്രസരേ(ൺ-വോ)ഘം ശാന്ത-മേവാവ-തി+ഷ്ഠതേ .. 22

യഥ്.കിഞ്ചി-ദിദമാ-ഭാതി ഭാതം ഭാന-മുപൈ+ഷ്യതി .
കാല+ത്രയ-ഗതം(ൻ)ദൃ+ശ്യം(ൻ) തദസൗ സർവ-മേവ ച .. 23

ശ്രീരാമ ഉവാച .
കഥമേവം വദ+ബ്രഹ്മൻ-ഭൂയതേ വിഷമാ ഹി മേ .
ദൃഷ്ടി-രേഷാഥ ദുഷ്പ്രാ+പ്യാ ദുരാ+ക്ര+മ്യേതി നി+ശ്ചയഃ .. 24

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
മുക്തി-രേഷോ+ച്യതേ രാമ+ബ്ര+ഹ്മൈതത്.സമുദാ-ഹൃതം .
നിർവാണ-മേതത്.കഥിതം ശ്രൃണു തത്.പ്രാ+പ്യതേ കഥം.. 25

യദിദം(ൻ)ദൃ+ശ്യ+തേ ദൃ+ശ്യ-മഹ+ന്ത്വ+ന്താദി-സം(യ്)യുതം.
സതോ∫+പ്യ+സ്യാ+ത്യനുത്.പ+ത്ത്യാ
ബു+ദ്ധയെ-തദവാ+പ്യതേ .. 26

ശ്രീരാമ ഉവാച .
വിദേഹ-മുക്താസ്+ത്രൈലോക്യം സംപ+ദ്യ+ന്തേ യദാ തദാ .
മ+ന്യേതേ സർഗതാ-മേവ ഗതാ വേ+ദ്യ-വിദാംവര .. 27

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
വി+ദ്യതേ ചേത്-ത്രി-ഭുവനം(ൻ) ത+ത്ത+ത്താം സംപ്ര-യാ+ന്തു തേ .
യ+ത്ര+ത്രൈലോക്യ-ശബ്ദാർ-ഥോ ന-സംഭവതി ക+ശ്ചന .. 28

ഏത+ത്ത്രി-ലോകതാം(യ്)യാതം
ബ്ര+ഹ്മേ+ത്യു+ക്താർഥ-ധീഃ(ഖ്)കുതഃ .
തസ്മാ+ന്നോ സംഭവ+ത്യേഷാ ജഗ+ച്ഛബ്ദാർഥ-ക+ല്പനാ .. 29

അന+ന്യ+ച്ഛാന്തമാ-ഭാസ-മാത്ര-മാകാശ-നിർമലം .
ബ്ര+ഹ്മൈവ ജഗദി+ത്യേതത്.സർവം സ+ത്ത്വാവ-ബോധതഃ .. 30

അഹം ഹി ഹേമ-കടകേ വിചാ+ര്യാപി ന ദൃഷ്ടവാൻ .
കടക+ത്വം(ങ്) ക്വചി+ന്നാമ ഋതേ നിർമല-ഹാടകാത് .. 31

ജലാ-ദൃതേ പയോ-വീചൗ നാഹം പ+ശ്യാമി കി+ഞ്ചന .
വീചി+ത്വം(ൻ) താദൃശം(ൻ) ദൃഷ്ടം(യ്)-
യ+ത്ര നാ+സ്ത്യേവ ത+ത്ര ഹി .. 32

സ്പ+ന്ദ+ത്വം പവനാ-ദ+ന്യ+ന്ന കദാചന കു+ത്രചിത് .
സ്പന്ദ ഏവ സദാ വായുർ-ജഗ+ത്ത+സ്മാ+ന്ന ഭി+ദ്യതേ .. 33

യഥാ ശൂ+ന്യ+ത്വ-മാകാശേ താപ ഏവ മരൗ ജലം .
തേജ ഏവ സദാ ലോകേ+ബ്ര+ഹ്മൈവ+ത്രിജഗ+ത്തഥാ .. 34

ശ്രീരാമ ഉവാച .
അ+ത്യ+ന്താ-ഭാവ-സംപ+ത്ത്യാ ജഗദ്-ദൃ+ശ്യ+സ്യ മു+ക്തതാ .
യയോ-ദേതി മുനേ യു+ക്ത്യാ താം മമോപ-ദിശോ+ത്തമാം .. 35

മിഥഃ(സ്)സംപന്ന-യോർ+ദ്രഷ്ട്ര-ദൃ+ശ്യയോ-രേക-സംഖ്യയോഃ .
ദ്വയാ-ഭാവേ+സ്ഥിതിം(യ്) യാതേ നിർവാണ-മവ-ശി+ഷ്യതേ .. 36

ദൃ+ശ്യ+സ്യ ജഗതസ്-തസ്മാ-ദ+ത്യ+ന്താ-സംഭവോ യഥാ .
ബ്ര+ഹ്മൈ-വേ+ത്ഥംസ്വ-ഭാവ+സ്ഥം ബു+ധ്യതേ വദ മേ തഥാ .. 37

കയൈ-തജ്-ജ്ഞായതേ യു+ക്ത്യാ കഥ-മേതത്.പ്രസി+ദ്ധ്യതി .
ഏതസ്-മിംസ്തു മുനേ സി+ദ്ധേ ന-സാധ്യ-മവ-ശി+ഷ്യതേ .. 38

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ബഹു-കാല-മിയം രൂഢാ മി+ഥ്യാ+ജ്ഞാന-വിഷൂചികാ .
നൂനം(വ്)വിചാര-മ+ന്ത്രേണ നിർമൂല-മുപ-ശാ+മ്യതി .. 39

നശ+ക്യതേ ഝടി+ത്യേഷാ സമുത്.സാദയിതും(ങ്) ക്ഷണാത് .
സമ+പ്രപ-തനേ+ഹ്യ+ദ്രൗ സമ-രോഹാ-വരോ-ഹണേ .. 40

തസ്മാ-ദ+ഭ്യാസ-യോഗേന യു+ക്ത്യാ+ന്യായോപ-പ+ത്തിഭിഃ .
ജഗദ്.ഭ്രാന്തി+ര്യഥാ ശാ+മ്യേ+ത്തവേദം(ങ്) ക+ഥ്യതേ ശ്രൃണു .. 41

വ+ക്ഷ്യാ+മ്യാ+ഖ്യാ-യികാം രാമ യാമിമാം ബോധ-സി+ദ്ധയേ .
താം ചേ+ച്ഛ്രണോഷി തത്.സാധോ മു+ക്ത ഏവാസി ബോധവാൻ .. 42

അഥോത്.പ+ത്തി+പ്രകരണം മയേദം(ൻ)തവ ക+ഥ്യതേ .
യത്.കിലോത്.പദ്യതേ രാമ. തേന മു+ക്തേന ഭൂയതേ .. 43

ഇയമി+ത്ഥം(ഞ്) ജഗദ്.ഭ്രാന്തിർ-ഭാ+ത്യജോ-തൈവ ഖാ+ത്മികാ .
ഇത്യുത്. പ+ത്തി+പ്രകരണേ ക+ഥ്യതേ്ി+സ്മി+ന്മയാ-ധുനാ .. 44

യദിദം ദൃ+ശ്യതേ കിംചിജ്-ജഗത്.സ്ഥാവര-ജങ്ഗമം .
സർവം സർവ+പ്രകാ-രാ+ഢ്യം സസുരാ-സുര-കിന്നരം .. 45

ത+ന്മഹാ+പ്രലയേ+പ്രാപ്തേ രു+ദ്രാദി-പരിണാ-മിനി .
ഭവ+ത്യസദ-ദൃ+ശ്യാ+ത്മ+ക്വാപി യാതി വിന+ശ്യതി .. 46

തതഃ(സ്) സ്തിമിത-ഗംഭീരം(ൻ) ന-തേജോ ന തമസ്-തതം .
അനാ+ഖ്യ-മനഭി+വ്യക്തം സത്.കിഞ്ചി-ദവ-ശി+ഷ്യതേ .. 47

ന ശൂ+ന്യം(ൻ) നാപി ചാകാരം(ൻ) ന ദൃ+ശ്യം(ൻ) നച ദർശനം .
ന-ച ഭൂത-പദാർ-ഥൗഘോ യദന+ന്ത-തയാ+സ്ഥിതമ് .. 48

കിമ+പ്യ+വ്യപ-ദേശാ+ത്മ പൂർണാഥ്.പൂർണ-തരാ-കൃതി .
ന സ+ന്നാ-സ+ന്ന സദ-സ+ന്ന ഭാവോ ഭവനം(ൻ) നച .. 49

ചി+ന്മാ+ത്രം(ഞ്) ചേ+ത്യ-രഹിത-മനന്ത-മജരം ശിവം .
അനാദി-മ+ധ്യ-പര്യ+ന്തം(യ്) യദനാദി നിരാമയം.. 50

യസ്മിഞ്.ജഗഥ്.പ്രസ്-ഫുരതി ദൃഷ്ട-മൗ+ക്തിക-ഹംസവത് .
യ+ശ്ചേദം(യ്) യ+ശ്ച നൈവേദം(ൻ)
ദേവഃ(സ്)സദ-സദാ+ത്മകഃ .. 51

അകർണ-ജി+ഹ്വാ-നാസാ+
ത്വഗ്-നേത്രഃ(സ്) സർവ+ത്ര സർവദാ .
ശ്രൃണോ+ത്യാ+സ്വാദ-യതി യോ ജി+ഘ്രേഥ്.സ്പൃശതി പ+ശ്യതി .. 52

സ ഏവ സദ-സ+ദ്രൂപം(യ്) യേനാ-ലോകേന ല+ക്ഷ്യതേ .
സർഗ-ചി+ത്ര-മനാ+ദ്യ+ന്തം സ്വരൂപം(ഞ്) ചാ+പ്യ ര+ഞ്ജനം.. 53

അർധോ+ന്മീലിത-ദൃ+ശ്യ+ഭ്രൂ-
മ+ധ്യേ താരക-വജ്.ജഗത് .
വ്യോമാത്-മൈവ സദാ-ഭാസം സ്വരൂപം(യ്) യോ്ഭി-പശ്യതി .. 54

യ+സ്യാ+ന്യ-ദസ്തിന വിഭോഃ(ഖ്) കാരണം ശശ+ശൃങ്ഗ-വത് .
യ+സ്യേദം(ഞ്) ച ജഗഥ്.കാര്യം(ൻ) തരങ്-ഗൗഘ ഇവാം-ഭസഃ .. 55

ജ്വലതഃ(സ്)സർവതോ്ജ+സ്രം ചി+ത്ത+സ്ഥാനേഷു തിഷ്ഠതഃ .
യ+സ്യ ചി+ന്മാ+ത്ര-ദീപ+സ്യ ഭാസാ ഭാതി ജഗ+ത്ത്രയമ് .. 56

യം(വ്)വിനാ്ർ-കാദയോ്+പ്യേതേ+പ്രകാശാസ്.തിമിരോ-പമാഃ .
സതി യസ്മിൻ-പ്രവർത+ന്തേ+ത്രിജഗ+ന്മൃഗ-തൃഷ്ണികാഃ .. 57

സസ്പ+ന്ദേ സമുദേ-തീവ നിഃ(സ്)സ്പന്ദാ+ന്തർ-ഗതേ ന ച .
ഇയം(യ്) യസ്മിഞ്.ജഗ+ല്ല+ക്ഷ്മീ-രലാത ഇവ ച+ക്രതാ .. 58

ജഗ+ന്നിർമാണ-വിലയ-വിലാസോ+വ്യാപകോ മഹാൻ .
സ്പന്ദാ+സ്പ+ന്ദാ+ത്മകോ യ+സ്യ+
സ്വഭാവോ നിർമലോ്+ക്ഷയഃ .. 59

സ്പന്ദാ+സ്പന്ദ-മയീ യ+സ്യ പവന+സ്യേവ സർവ-ഗാ .
സ+ത്താ നാംനൈവ ഭി+ന്നേവ+വ്യവ-ഹാരാ+ന്ന വസ്തുതഃ .. 60

സർവ-ദൈവ+പ്രബുദ്ധോ യഃ(സ്)സുപ്തോ യഃ(സ്) സർവ-ദൈവ ച .
ന സുപ്തോ ന+പ്രബു+ദ്ധ+ശ്ച യഃ(സ്) സർവ+ത്രൈവ സർവദാ .. 61

യദ+സ്പ+ന്ദം ശിവം ശാ+ന്തം യഥ്.സ്പ+ന്ദം(ൻ)ത്രി ജഗഥ്.സ്ഥിതിഃ .
സ്പ+ന്ദാ+സ്പന്ദ-വിലാ-സാ+ത്മാ യ ഏകോ ഭരിതാ-കൃതിഃ .. 62

ആമോദ ഇവ പുഷ്പേഷു ന ന+ശ്യതി വിനാശിഷു .
പ്രത്യ+ക്ഷ+സ്ഥോ+ഽപ്യഥാ+ഗ്രാ+ഹ്യഃ(ശ്)-
ശൗ+ക്ല്യം ശു+ക്ല-പടേ യഥാ .. 63

മൂകോപ-മോഽപി യോഽമൂകോ മന്താ യോഽ+പ്യുപ-ലോപമഃ .
യോ ഭോ+ക്താ നി+ത്യ-തൃപ്തോഽപി-
കർതാ യ+ശ്ചാ+പ്യ-കി+ഞ്ചനഃ .. 64

യോഽനങ്ഗോഽപി സമ+സ്താങ്ഗഃ(സ്) സഹ+സ്ര-കര-ലോചനഃ .
ന കി+ഞ്ചിഥ്.സം+സ്ഥിതേ-നാപി യേന+വ്യാപ്ത-മിദം(ഞ്) ജഗത് .. 65

നിരി+ന്ദ്രിയ-ബല+സ്യാപി യ+സ്യാ-ശേഷേ+ന്ദ്രിയ+ക്രിയാഃ .
യ+സ്യ നിർമനന(സ്)സ്യൈതാ മനോ-നിർമാണ-രീതയഃ .. 66

യദനാ-ലോകനാദ്.ഭാ+ന്തി സംസാ-രോരഗ-ഭീതയഃ .
യസ്മി+ന്ദൃഷ്ടേ പലായ+ന്തേ സർ-വാശാഃ(സ്)സർവ-ഭീതയഃ .. 67

സാ+ക്ഷിണി+സ്ഫാര ആഭാസേ+ധ്രുവേ ദീപ ഇവ+ക്രിയാഃ .
സതി യസ്മിൻ-പ്രവർത+ന്തേ
ചി+ത്തേഹാഃ(സ്) സ്പ+ന്ദ-പൂർവികാഃ .. 68

യസ്മാ+ദ്ധട-പടാ-കാര-പദാർഥ-ശത-പ+ങ്കതയഃ .
തരങ്ഗ-ഗണ-ക+ല്ലോല-വീചയോ വാരിധേ-രിവ .. 69

സ ഏവാ+ന്യതയോ-ദേതി യഥ്-പദാർഥ-ശത+ഭ്രമൈഃ .
കടകാങ്ഗദ-കേയൂര-നൂപുരൈ-രിവ കാ+ഞ്ചനം .. 70

യസ്ത്വ-മേകോഽവഭാ-സാ+ത്മാ യോഽഹ-മേതേ ജനാ+ശ്ച യേ .
യ+ശ്ച ന+ത്വ-മബു+ദ്ധാ+ത്മാ
നാഹം(ൻ)നൈതേ ജനാശ്.ചയഃ .. 71

അ+ന്യേവാ+പ്യതി-രി+ക്തേവ സൈവാ-സേവച ഭങ്ഗുരാ .
പയസീവ തരങ്-ഗാലീ യസ്മാഥ്.ഫുരതി ദൃ+ശ്യ+ഭൂഃ .. 72

യതഃ(ഖ്) കാല+സ്യ കലനാ യതോ ദൃ+ശ്യ+സ്യ ദൃ+ശ്യതാ .
മാനസീ കലനാ യേന യ+സ്യ ഭാസാ വിഭാ-സനം .. 73

ക്രിയാം രൂപം രസം ഗന്ധം ശബ്ദം സ്പർശം(ഞ്)ച ചേതനം .
യ+ദ്വേഥ്.സി തദസൗ ദേവോ യേന വേഥ്സി-തദ+പ്യസൗ .. 74

ദ്രഷ്ടുര-ദർശന-ദൃ+ശ്യാനാം മധ്യേ യ+ദ്ദർശനം സ്ഥിതം .
സാ+ധ്യോ തദവ-ധാനേന+സ്വാ+ത്മാന-മവ-ബു+ധ്യസേ .. 75

അജ-മജര-മനാ+ദ്യം ശാ+ശ്വതം ബ്ര+ഹ്മ നി+ത്യം
ശിവ-മമല-മമോഘം(വ്)വ+ന്യ-മു+ച്ചൈര-നി+ന്ദ്യം.
സകല-കലന-ശൂന്യം(ങ്) കാരണം(ങ്) കാരണാനാ-
മനു-ഭവന-മവേ+ദ്യം(വ്)വേദനം(വ്) വി+ശ്വ-മ+ന്തഃ .. 76

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ
ഉത്പത്തി+പ്രകരണേ പരമ-കാരണ-വർണനം(ൻ) നാമ
നവമഃ(സ്) സർഗഃ .. 9 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
7.9.2023